

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра лісового та садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

ДЕКОРАТИВНА ДЕНДРОЛОГІЯ

підготовки бакалавра

спеціальності 205 Лісове господарство,

206 Садово-паркове господарство

освітньої програми (спеціалізації) Лісове господарство,

Садово-паркове господарство

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни „Декоративна дендрологія” підготовки бакалавра, галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальностей 205 Лісове господарство, 206 Садово-паркове господарство, за освітніми програмами Лісове господарство, Садово-паркове господарство.

Розробник: Войтюк В.П., доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства, к. с.-г. наук, доцент

Рецензент: Кузьмішина І.І., доцент кафедри ботаніки, к. б. наук, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 03.09, 2018 р.

Завідувач кафедри: (Кичилюк О. В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією біологічного факультету

протокол № 1 від 12.09, 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Шварц Л. О.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється в таблиці 1, 1а.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	20 Аграрні науки та продовольство 205 Лісове господарство 206 Садово-паркове господарство Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 165/5,5		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 42 год.
ІНДЗ: є		Лабораторні 44 год.
		Самостійна робота 67 год.
		Консультації 12 год.
		Форма контролю: екзамен

Таблиця 1а

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	20 Аграрні науки та продовольство 205 Лісове господарство 206 Садово-паркове господарство Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 135/4,5		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: немає		Лабораторні 10 год.
		Самостійна робота 99 год.
		Консультації 16 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою викладання навчальної дисципліни „Декоративна дендрологія” є розкрити теоретичні положення формування біологічно стійких естетично цінних декоративних насаджень на основі знання біології розвитку деревних рослин, їх екології і фенології. Означений курс покликаний підготувати випускників-спеціалістів до практичного застосування одержаних знань при вирішенні завдань зеленого будівництва.

Основними завданнями дисципліни „Декоративна дендрологія" є вивчення природних декоративних властивостей деревних рослин та розробка можливостей створення стійких та високо естетичних зелених насаджень в умовах сильного антропогенного пресингу.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- видовий склад деревних рослин та їх форм, які найчастіше використовуються в озелененні населених пунктів України;
- особливості росту і розвитку деревних рослин;
- екологічні особливості деревних рослин.

вміти:

- вільно орієнтуватися у видовому складі лісопаркових, декоративних насаджень на території України;
- проводити добір асортименту деревних рослин для садово-паркового будівництва.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни представлена в таблиці 2.

Таблиця 2 (денна)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Лаб.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Біоекологічні та декоративні особливості деревних рослин. Систематичний огляд декоративних деревних рослин відділу Голонасінні					
Тема 1. Значення декоративних насаджень для населених пунктів.	4	2	-	-	2
Тема 2. Природні умови і дендродекоративні райони України.	5	2	-	-	3
Тема 3. Інтродукція деревних рослин та загальні відомості про деревні рослини.	4	2	-	-	2
Тема 4. Величина та декоративні якості крони деревних рослин.	5	2	-	-	3
Тема 5. Декоративні властивості листків.	6	2	-	-	4
Тема 6. Декоративні властивості квіток.	6	2	-	-	4

Тема 7. Декоративні якості плодів та стовбура.	6	4	-	-	2
Тема 8. Відділ Голонасінні.	17	4	6	2	5
Разом за змістовим модулем 1	53	20	6	2	25
Змістовий модуль 2. Систематичний огляд декоративних деревних рослин відділу Покритонасінні					
Тема 9-13. Відділ Покритонасінні.	112	22	38	10	42
Разом за змістовим модулем 2	112	22	38	10	42
Усього годин	165	42	44	12	67

Таблиця 2а (заочна)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Лаб.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Значення декоративних насаджень для населених пунктів.	4	2	-	-	2
Тема 2. Величина та декоративні якості крони, листків та квіток деревних рослин.	16	2	-	2	12
Тема 3. Відділ Голонасінні.	33	2	2	4	25
Тема 4. Відділ Покритонасінні.	82	4	8	10	60
Усього годин	135	10	10	16	99

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студентів полягає у підготовці до виконання лабораторних завдань. Теми для самостійного опрацювання наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Засвоєння теоретичного матеріалу і лабораторних занять.	90
2	Збір, оформлення та вивчення гербаріїв (пагонів деревних рослин без листків та з листками, з квітками; плодів, шишок, насіння тощо).	7
3	Проведення фенологічних спостережень за деревними рослинами.	2
	Разом	99

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальна робота чи індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) студентів (за вибором) передбачає:

- 1) написання рефератів (підготовку огляду наукової літератури по даній темі);
- 2) складання конспектів лекцій (українською та англійською мовами);
- 3) підготовку ілюстративного матеріалу за темами, які вивчаються (виготовлення таблиць, схем, малюнків, фото, презентацій);
- 4) підготовку матеріалів та доповідей до наукових конференцій.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістовних модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл.4). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

- 1) поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
- 2) виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (максимум 10 балів);
- 3) модульні контрольні роботи (максимум 60 балів): МКР1 – 20 балів, МКР2 – 40 балів.

Таблиця 4 (денна)

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1 – Т 3	Т 4 – Т 7	Т 8	Т 9 – Т 13	10	20	40	100
-	4	4	22				

Таблиця 4 (заочна)

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
				екзамен	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	60	100
-	-	8	32		

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Булыгин Н.Е. Дендрология / Н.Е. Булыгин. – М.: Агропромиздат, 1985. – 280 с.
2. Булыгин Н.Е. Дендрология / Н.Е. Булыгин. – М.: Агропромиздат, 1991. – 352 с.
3. Заячук В.Я. Дендрологія / В.Я. Заячук. – Львів: СПОЛОМ, 2014. – 676 с.
4. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія / О.А. Калініченко. – К.: Вища школа, 2003. – 199 с.
5. Колесников А.И. Декоративная дендрология / А.И. Колесников. – М.: Лесн. пром-сть, 1974. – 703 с.
6. Лапин П.И. Интродукция лесных пород / П.И. Лапин, К.К. Калущкий. – М.: Лесн. пром-сть, 1979. – 224 с.
7. Липа О.А. Дендрологія з основами акліматизації / О.А. Липа. – К.: Вища школа, 1997. – 224 с.
8. Некрасов В.И. Актуальные вопросы развития теории интродукции растений / В.И. Некрасов. – М.: Просвещение, 1980. – 102 с.
9. Щепотьев Л.Ф. Дендрология / Л.Ф. Щепотьев. – К.: Вища школа, 1990. – 287 с.

Додаткова:

1. Бродович Т.М. Деревья и кустарники запада УССР. Атлас / Т.М. Бродович, М.М. Бродович. – Львов: Вища школа, 1979. – 250 с.
2. Былов В.Н. Сад непрерывного цветения / В.Н. Былов. – М. : Наука, 1975. – 135 с.

3. Гладкий Н.П. Декоративное цветоводство / Н.П. Гладкий. – Л. : Колос, 1977. – 240 с.
4. Горышина Т.К. Экология растений / Т.К. Горышина . – М.: Высшая школа, 1979. – 368 с.
5. Гроздов В.В. Декоративные кустарники / В.В. Гроздов. – М. : Стройиздат, 1964. – 134 с.
6. Гроздов В.В. Декоративные кустарники / В.В. Гроздов. – М.: Стройиздат, 1964. – 134 с.
7. Девочкина З. Растения вокруг вашего дома / З. Девочкина и др.. – М. : Колос, 1979. – 152 с.
8. Декоративное садоводство / [Под ред. Н.В. Агафонова].- М. : Колос, 2000. – 320 с.
9. Декоративные растения открытого и закрытого грунта / [Под общ. ред. А.М. Гродзинского]. – К. : Наук. думка, 1985. – 664 с.
10. Жизнь растений. Т.4–6. – М.: Просвещение, 1978 – 1982.
11. Жирнов А.Д. Искусство паркостроения / А.Д. Жирнов. – Львов : Вища школа, 1977. – 208 с.
12. Кетчел Р. Японский сад за несколько дней / Р. Кетчел; [пер. с англ. О.В. Козловой]. – М. : Букс, 2002. – 158 с.
13. Косаревский И.А. Искусство паркового пейзажа / И.А. Косаревский. – М. : Стройиздат, 1976. – 246 с.
14. Кочережко О.И. Ландшафтный дизайн вашего приусадебного сада / О.И. Кочережко. – Ростов-на Дону : Феникс, 2004. – 297 с.
15. Крюссман Г. Хвойные породы / Г. Крюссман. – М: Лесная пром-сть, 1986. – 256 с.
16. Кучерявий В.П. Особливості обрізування деревно-чагарникових рослин. Методичні вказівки / В.П. Кучерявий, М.П. Куриницька, Р.Б. Дудин. – Львів: УкрДЛТУ, 2003. – 60 с.
17. Максимов В.А. Клематисы / В.А. Максимов. – Л. : Лениздат, 1985. – 104 с.
18. Марковский Ю.Б. Каменистые сады / Ю.Б. Марковский. – М. : Колос, 1973. – 207 с.
19. Нехуженко Н.А. Основы ландшафтного проектирования и ландшафтной архитектуры / Н.А. Нехуженко. – СПб. : Издат. Дом : Нева, 2004. – 192 с.
20. Нечитайло В.А. Ботаніка. Вищі рослини. / В.А. Нечитайло, Л.Ф. Кучерява. – К. : Фітосоціоцентр, 2000. – 432 с.
21. Пьюбуб Д. Планировка и оформление садов / Д. Пьюбуб. – М. : Астрель, 2003. – 192 с.
22. Романча Л.В. Озеленение села / Л.В. Романча. – Киев : Урожай, 1989. – 184 с.

- 23.Саков С.Г. Розы / С.Г. Саков, Д.А. Риекста. – Рига : Зинатне, 1973. – 359 с.
- 24.Сергиевская Е.В. Систематика высших растений. – СПб.: Изд-во «Лань», 1998. – 448 с.
- 25.Скворцов А.К. Гербарий. Пособие по методике и технике / А.К. Скворцов. – М.: Наука, 1977. – 198 с.
- 26.Тахтаджян А.Л. Флористические области Земли / А.Л. Тахтаджян. – Л.: Наука, 1978. – 248 с.
- 27.Хэртль К. Альпийские горки в вашем саду / К. Хэртль. – М. : Внешсигма, 1997. – 96 с.
- 28.Черепанов С.К. Сосудистые растения СССР / С.К. Черепанов. – Л.: Наука, 1981. – 510 с.
- 29.Шулькина Т.В. Каменистые сады (ассортимент растений) / Т.В. Шулькина. – Л. : Наука, 1975. – 128 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен. На підсумковий контроль виносяться наступні основні питання:

1. Поняття зимостійкості та морозостійкості. Основні групи рослин по відношенню до цих факторів.
2. Екологічні групи рослин по відношенню до температури.
3. Екологічні групи рослин по відношенню до вологи.
4. Екологічні групи рослин по відношенню до ґрунту та повітря.
5. Поняття про деревні рослини, особливості їх росту та довговічність.
6. Життєві форми декоративних деревних рослин, їх морфологічні особливості.
7. Величина декоративних деревних рослин.
8. Декоративні властивості крони.
9. Декоративні властивості листків.
10. Декоративні властивості квіток.
11. Декоративні властивості плодів.
12. Декоративні властивості стовбура.
13. Поняття про бонсай, історія його виникнення.
14. Класифікація форм і стилів бонсай.
15. Підбір рослин для бонсаю. Вирощування бонсаю.
16. Ростові якості декоративних деревних рослин.
17. Внутрішньовидова мінливість декоративних деревних рослин та її значення.
18. Формовий плодовий сад, його значення.
19. Особливості вирощування плодових рослин у формовому плодовому саді.

20. Основні типи крони у формовому плодовому саді, особливості формування та догляду.
21. Форма листкової пластинки та її значення у формуванні композицій.
22. Величина листків та її значення у формуванні композицій.
23. Фактура листків та її значення у формуванні композицій.
24. Забарвлення листків та її значення у формуванні композицій.
25. Осіннє забарвлення листків та її значення у формуванні композицій.
26. Значення декоративних деревних рослин в інфраструктурі сучасного міста.
27. Форма квіток та її значення у формуванні композицій.
28. Забарвлення квіток та її значення у формуванні композицій.
29. Час і тривалість цвітіння декоративних деревних рослин.
30. Декоративне та санітарно-гігієнічне значення декоративних деревних рослин.
31. Декоративні властивості рослин родини Соснові.
32. Декоративні властивості деревних рослин родини Магнолієві.
33. Декоративні властивості деревних рослин родини Бобові.
34. Декоративні властивості деревних рослин родини Розові.
35. Декоративні властивості деревних рослин родини Маслинові.
36. Декоративні властивості деревних рослин родини Вербові.
37. Декоративні властивості деревних рослин родини Кленові.
38. Декоративні властивості деревних рослин родини Вересові.
39. Декоративні властивості деревних рослин родини Жимолостеві.
40. Декоративні властивості деревних рослин родини Букові.
41. Декоративні властивості деревних рослин родини Березові.
42. Декоративні властивості деревних рослин родини Кипарисові.
43. Декоративні властивості деревних рослин родин Тисові та Таксодієві.
44. Декоративні властивості деревних рослин родини Вязові.
45. Декоративні властивості деревних рослин родини Виноградові.